

Mana ikdiena

1. Nosauc un pieraksti uz lapiņām darbības, kuras tu veic ikdienā! Piemēram, *mācos, spēlēju spēles, izvedu pastaigā suni* u. tml.

Strādājiet pāri!

- 1.1. Iepazīstiniet viens otru ar pierakstītajām darbībām! Izdomājiet, kā šīs darbības var sagrupēt! Kādas grupas jūs izveidojāt?

- 1.2. Salīdziniet savu veikumu ar cita pāra paveikto! Pamatojiet, kāpēc darbības ir iekļautas šādās grupās!

2. Atbildi uz jautājumiem!

- 2.1. Kuras darbības tu veic labprāt, ar patiku, kuras darbības tev nepatīk veikt, bet jādara?
- 2.2. Kāpēc vienas darbības sagādā prieku un gandarījumu, bet citas tieši pretēji – apnīk un garlaiko?
- 2.3. Vai starp tavām veicamajām darbībām ir arī pienākumi?
- 2.4. Ko tu saproti ar vārdu *pienākums*?

3. Pastāsti par saviem ikdienas pienākumiem!

- 3.1. Vai tavi pienākumi ir mainījušies laika gaitā?
- 3.2. Nosauc pienākumu, kurš tev vairs nav jāveic! Kāpēc?
- 3.3. Nosauc pienākumu, kuru tu veic tikai neilgu laiku vai samērā reti! Turpini teikumus!

Agrāk...

Dažreiz...

Nesen...

4. Lasi tekstu!

Pienākumu pasaka

1. Rūķēnam Riķim un rūķēnam Niķim bija arī savi pienākumi. Jūs jau zināt, ko tas nozīmē. Pienākums pienāk klāt un pasaka: – Tev jāizdara tas un tas. – Pienākumi ir lieli un mazi – tāpat kā rūķēni. Mans lielākais pienākums reiz bija uznest pašas lielākās mājas pašā pēdējā stāvā pašu lielāko kartupeļu maisu. Kā es svīdu, kāpdams pa kāpnēm! Tas nemaz nav aprakstāms, jo uz kāpņu telpas sienām nav pieklājīgi rakstīt. Kad biju savu pienākumu veicis un stāvēju pēdējā stāvā, atklājās, ka man vajadzīgais dzīvoklis ir pavisam citā sekcijā, citā kāpņu telpā. Nācās lielo pienākumu veikt vēlreiz. Draugs mani sagaidīja ar vārdiem: – Nesaprotu, kāpēc tu nebrauci augšā ar liftu?

2. Ir arī pavisam mazi pienākumi – tādi, kurus pat nevar lāgā ieraudzīt. Reiz man pagadījās tāds pienākums – rūķēnam Niķim nācās no papēža izvilkēt tik mazu skabardziņu, ka es domāju – tās vispār tur nav. Bet Niķis teica: – Ir gan! Es nevaru kāju nolaist zemē!

3. Ir arī patīkami un nepatīkami pienākumi. Patīkams pienākums rūķēnam ir Ziemassvētku vakarā pie izgreznotas eglītes saņemt dāvanu, bet nepatīkams – Ziemassvētku vecīša priekšā pareizi noskaitīt visu garo dzejoli tā, lai nevienā vietā nekļūdītos.

4. Vai zināt, kādi pienākumi bija Niķim un Riķim? Tik ļoti daudz un dažādi, ka baidos, vai visus pareizi uzskaitīšu. Abiem rūķēniem pienākumi sākās no paša rīta. Vispirms vajadzēja atvērt acis, tad nožāvāties, pēc tam izlēkt no gultas ar basām kājām tieši uz grīdas, pēc tam ģērbties, mazgāties, saņemmet matus, brokastot, tīrīt zobus, izšņaukt degunu, pateikt vecākiem uz redzēšanos, ieliet kaķēnam pienu, pieskriet pie loga, lai paskatītos, kāds ārā laiks, saklāt savas gultas, izslaucīt istabu, apliet puķes.

Ēriks Kūlis. Fragmenti no pasakas "Pienākumu pasaka"

5. Atbildi uz jautājumiem!

5.1. Kāpēc autors nebrauca augšā ar liftu?

5.2. Kāpēc autoram šķita, ka Niķim papēdī nav skabargas?

5.3. Kurus pienākumus, tavuprāt, rūķēni veica vakarā?

5.4. Vai tu piekrīti autoram, ka pienākumi var būt mazi un lieli?

5.5. Kā tu raksturotu rūķēnu veiktos pienākumus? Pamato savu viedokli!
Salīdzini savu viedokli ar klasesbiedra domām!

5.6. Ar kādiem vārdiem autors atklāja, ka kartupeļu maisa nešana nebija viegla? Varbūt autors pārspīlēja? Kāpēc, tavuprāt, viņš pārspīlēja?

6. Lasi un papildini teikumus!

Rūķēni ir/nav ..., jo viņi daudz un labi strādāja.

Rūķēni ir/nav ..., jo viņi nemēdza strīdēties.

Rūķēni ir/nav ..., jo viņi labprāt palīdzēja viens otram.

Rūķēni ir/nav ..., jo viņi nerīkojās muļķīgi.

7. Padomā un pastāsti, kā tu veic savus pienākumus! Lieto vārdus *vienmēr, dažkārt, reizēm, nekad, šad un tad, brīžiem, allaž!*

8. Uzraksti piecindi par rūķēniem!

1. rinda	Kas?	Rūķēni
2. rinda	Divi īpašības vārdi (kādi viņi ir?).	
3. rinda	Trīs darbības vārdi (ko viņi dara?).	
4. rinda	Uzraksti teikumu no četriem vārdiem, kurā paud savu attieksmi pret rūķēniem!	
5. rinda	Vienā vai vairākos vārdos izsaki secinājumu par rūķēniem!	

8.1. Uzrakstīto piecindi parādi klasesbiedram, uzklausi viņa ieteikumus darba uzlabošanai! Veic labojumus!

8.2. Apkopojiet visas piecindes klases grāmatiņā!

9. Vai tu savus pienākumus vari iedalīt mazajos un lielajos? Uzraksti tos!

Mazie pienākumi	Lielie pienākumi

9.1. Atbildi uz jautājumiem!

Kuru no šiem pienākumiem tu uzskati par galveno?

Vai mācīšanās arī ir tavs pienākums?

Vai mācīšanās ir darbs? Vai mācīšanās var būt vaļasprieks?

Pamato savu viedokli!

10. Strādā pāri ar klasesbiedru! Uzrakstiet, kas, jūsuprāt, veicina mācīšanos un kas to traucē!

	Veicina	Traucē
1.		
2.		
3.		

10.1. Nosauciet rakstura īpašības, kuras nepieciešamas, lai pienācīgi tiktu galā ar pienākumu mācīties!

11. Lasi sakāmvārdus un skaidro to nozīmi!

No darba sāp mugura, no gulēšanas acis.	
Kāds tu esi mazos darbos, tāds būsi arī lielos.	
Pie darba maz, pie bļodas daudz.	

Bez darba nekas no gaisa nekrīt.	
Nelielies ar savu darbu, kamēr to vēl neesi pabeidzis!	

11.1. Izvēlies divus sakāmvārdus un sameklē tiem atbilstošus attēlus vai uzzīmē ilustrāciju!

11.2. Prezentē savu darbu klasesbiedriem!

12. Atbildi uz jautājumiem un izpildi uzdevumus!

12.1. Kas jādara, lai mācīšanās sagādātu prieku? Kā to ietekmē dažādu noteikumu ievērošana?

12.2. Kā tu saproti, kas ir noteikumi? Uzraksti!

12.3. Pastāsti, kādus noteikumus tu ievēro ikdienā!

13. Iepazīsties ar noteikumiem, kuri jāievēro muzejā, bibliotēkā un, gatavojoties lidojumam!

		
Informācija bibliotēkas lietotājiem: • ievērot savstarpējās kultūras, uzvedības un higiēnas normas; • ievērot klusumu; • nelietot pārtikas produktus bibliotēkas telpās; • saudzīgi izturēties pret bibliotēkas krājumu, inventāru un tehniku; • ievērot saņemto iespieddarbu lietošanas termiņu.	Apmeklētājiem ir aizliegts muzeja telpās vai teritorijā: • ienest vai ievest stipri smakojošus, masīvus priekšmetus; • smēķēt un spļaudīties; • skriet, grūstīties, slidināties; • pārvietoties aiz barjerām un norobežojumiem; • aiztikt un pārvietot telpu iekārtojuma priekšmetus; • bez atļaujas atvērt logus un durvis.	Informācija lidmašīnas pasažieriem: • drīkst ņemt rokas bagāžā jebkurus pārtikas produktus, izņemot tos, kas ir šķidrā vai želejas veidā; • rokas bagāžā drīkst ņemt, piemēram, riekstiņus, cepumus, augļus, sviestmaizes; • bērnam drīkst ņemt piena maisījumu; • visu atļauto vēlams iesaiņot caurspīdīgos maisiņos; • drīkst ņemt arī produktus, kas iegādāti <i>Duty Free</i> veikalos, galvenais, lai nebūtu bojāts iesaiņojums.
?	?	?

13.1. Salīdzini noteikumus! Jautājuma zīmes vietās ieraksti, ko izsaka noteikums – aizliegumu, prasību vai atļauju. Kā tu to noteici?

13.2. Kurš no minētajiem noteikumiem, tavuprāt, ir izteikts visstingrāk?

Aizliegums – norādījums, ar kuru aizliedz ko darīt.

Atļauja – norādījums, ar kuru atļauj ko darīt.

Prasība – stingri izteikta vēlēšanās, vajadzība vai likums.

14. Aplūko aizlieguma, rīkojuma un brīdinājuma zīmes (piktogrammas) ar attiecīgiem noteikumiem!

Piktogramma – attēls vai zīmējums, kuru izmanto informācijas attēlošanai, piemēram, ceļa zīme ar sakrustotu nazi un dakšīņu nozīmē kafejnīcu vai restorānu.

Aizlieguma zīmes	
	Iebraukt aizliegts!
	Neaiztikt!
	Mobilo telefonu lietot aizliegts!
	Ieeja ar saldējumu aizliegta!
	Ar skrituļslidām ieeja aizliegta!

Rīkojuma zīmes	
	Velosipēdu ceļš Paredzēts braukšanai ar velosipēdiem un elektroskrejriteņiem.
	Jālieto aizsargbrilles.
	Jālieto aizsargķivere.
Brīdinājuma zīmes	
	Bērni
	Uzmanību, karsta virsma!
	Uzmanību, slidens!
	Kodīga viela

- Pārrunājiet pāri, kur esat pamanījuši šādas zīmes!
- Kur vēl, jūsuprāt, tās būtu jāizvieto? Kāpēc?

15. Lai Rīgas Zoodārza apmeklējums būtu patīkams un drošs, tā darbinieki lūdz ievērot iekšējās kārtības noteikumus, kas attēloti piktogrammās.

15.1. Pieraksti piktogrammām atbilstošus noteikumus!

Piktogramma	Noteikums	Piktogramma	Noteikums
			
			
			

15.2. Ielūkojies Rīgas Zoodārza mājaslapā un iepazīsties ar noteikumiem! Tie pieejami: <http://www.rigazoo.lv/lv/apmekletajiem/ka-uzvesties-zoodarza>

15.3. Salīdzini noteikumus un izvērtē, vai esi pareizi sapratis piktogrammas!

16. Lasi tekstu!

Pēc Ilzes Indrānes

Ko nedrīkst aizmirst

Beidzot Tedis ir sagaidīts. Tur jau viņš nāk pār kalnu, somu pa roku galam vicinādam. Tipsis un Topsis metas draugam pretī. Nu tik sāksies dzīve!

Pēcpusdienā viņi visi trīs, tāpat kā agrāk, skraida ap ozoliem, grauž zīles, trenkā sīļus un žagatas. Vakarā gan māte prasa:

- Dēliņ, vai tu izmācījies?
- Jā, mammuk! Mums jau nekas nebija uzdots!
- Paņem nu ābeci! Palasīsim abi! Parādi, ko proti!
- Vai! Grāmata aizmirsās skolā!

Tipsis un Topsis saskatās un klusām aizšmauc pagultē. Viņi zina, ka ir dažas svarīgas lietas, ko nekad nedrīkst aizmirst:

Cāļus kost nedrīkst.

Kurpes grauzt nedrīkst.

Istabā riet nedrīkst.

Un, ja to aizmirst, tad var iznākt sāpīga smilkstēšana. Bet kā ir ar grāmatām? Vai tās drīkst aizmirst skolā?

– Tipsi, kā tu domā? – jautā Topsis.

Nezinu, Topsi... – čukst Tipsis. – Es neesmu skolā gājis.

17. Strādājiet pāri!

17.1. Kāpēc, jūsuprāt, autore izvēlējusies šādu virsrakstu?

17.2. Cik noteikumu saskatījāt tekstā? Uz kuriem noteikumu veidiem tos varētu attiecināt?

17.3. Izdomājiet Tedi trīs noteikumus, kas izteiktu atļauju!

17.4. Izvēlieties divus no izdomātajiem noteikumiem un uzzīmējiet tiem piktogrammas!

17.5. Aiciniet klasesbiedrus uzrakstīt, ko jūsu izveidotās piktogrammas nozīmē!

17.6. Salīdziniet iegūtās atbildes!

18. Strādājiet pāri! Uzrakstiet priekšlikumus klases kārtības rullim!

18.1. Pamatojiet viens otram, kāpēc ir svarīgi ievērot konkrēto noteikumu!
Turpiniet darbu grupā!

18.2. Salīdziniet savu un citu pāru veikumu, pamatojiet izvirzītos noteikumus!

18.3. Apkopojiet informāciju!

18.4. Uzrakstiet, jūsuprāt, precīzākos noteikumus klases kārtības rullim un pārbaudiet vārdu pareizrakstību!

Izmantojiet atgādni

“Es pārbaudu vārdu pareizrakstību”!

- 18.5.** Attēlojiet noteikumus ar atbilstošām piktogrammām!
- 18.6.** Prezentējiet tos klases stundā! Vienojieties par kopīga klases kārtības ruļļa izveidi!
- 18.7.** Noformējiet noteikumus pārskatāmā veidā un izvietojiet tos klasē!
- 18.8.** Pārrunājiet klasē, kurus noteikumus būs vieglāk ievērot! Kāpēc?
Kurus noteikumus būs grūtāk ievērot? Kāpēc?
- 18.9.** Izstrādājiet priekšlikumus grūti ievērojamo noteikumu sekmīgai ievērošanai!